

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych,

sporządzona w Warszawie dnia 26 stycznia 1993 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 26 stycznia 1993 r. została sporządzona w Warszawie Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Prezydent Republiki Litewskiej,

kierując się pragnieniem dalszego rozwoju przyjacielskich stosunków między obydwooma Państwami,

oraz dążąc do pogłębienia i udoskonalenia wzajemnej współpracy między obydwooma Państwami w dziedzinie stosunków prawnych,

postanowili zawrzeć niniejszą umowę i w tym celu wyznaczyli swych pełnomocników:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej — Zbigniewa Dykę,
Ministra Sprawiedliwości,

Prezydent Republiki Litewskiej — Jonasa Prapiestisa,
Ministra Sprawiedliwości,

którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, uzgodnili, co następuje:

Część I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Ochrona prawna

1. Obywatele jednej Umawiającej się Strony korzystają na terytorium drugiej Umawiającej się Strony z takiej samej ochrony prawnej w sprawach osobistych i majątkowych, jaka przysługuje obywatelom tej Umawiającej się Strony.

2. Obywatele jednej Umawiającej się Strony mają prawo swobodnego i nieskrępowanego zwracania się do organów drugiej Umawiającej się Strony, właściwych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych, występowania przed nimi, wytaczania powództw, składania wniosków, jak również dokonywania innych czynności procesowych na tych samych warunkach co obywatele tej Umawiającej się Strony.

3. Postanowienia niniejszej umowy dotyczące obywateli Umawiających się Stron stosuje się odpowiednio do osób prawnych, utworzonych zgodnie z prawem tej Umawiającej się Strony, na której terytorium mają swoją siedzibę.

Artykuł 2

Udzielanie pomocy prawnej

Sądy i prokuratury, zwane dalej „organami wymiaru sprawiedliwości”, i inne organy Umawiających się Stron, właściwe w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych, udzielają sobie w tych sprawach wzajemnie pomocy prawnej.

Artykuł 3

Tryb porozumiewania się

1. W sprawach objętych niniejszą umową organy wymiaru sprawiedliwości oraz inne organy Umawiających się Stron, właściwe w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych, porozumiewają się za pośrednictwem organów centralnych, chyba że niniejsza umowa stanowi inaczej.

2. Organy centralne mogą uzgodnić, że organy wymiaru sprawiedliwości Umawiających się Stron porozumiewają się bezpośrednio.

3. W rozumieniu niniejszej umowy organami centralnymi są: ze strony Rzeczypospolitej Polskiej — Ministerstwo Sprawiedliwości, a ze strony Republiki Litewskiej — Ministerstwo Sprawiedliwości i Prokuratura Generalna.

Artykuł 4

Język we wzajemnym obrocie

1. W sprawach objętych niniejszą umową wnioski sporządza się w języku urzędowym Strony wzywającej, dołączając tłumaczenie na język urzędowy Strony wezwanej albo na język rosyjski lub na język angielski.

2. Jeżeli według postanowień niniejszej umowy wymagane jest dołączenie do przesyłanych pism i dokumentów tłumaczenia ich na język drugiej Umawiającej się Strony, tłumaczenia te powinny być sporządzone przez tłumacza przysięgłego lub urzędowo dopuszczonego jednej z Umawiających się Stron.

Artykuł 5

Zakres pomocy prawnej

Umawiające się Strony udzielają sobie wzajemnie pomocy prawnej, w szczególności przez sporządzanie, przesyłanie i doręczanie dokumentów, dokonywanie przeszukań, odbieranie i wydawanie dowodów rzeczowych, opracowywanie opinii przez biegłych, przesłuchiwanie stron, uczestników postępowania, świadków, biegłych, podejrzanych, oskarżonych i innych osób.

Artykuł 6

Treść i forma wniosku o udzielenie pomocy prawnej

1. Wniosek o udzielenie pomocy prawnej powinien zawierać:

- 1) oznaczenie organu wzywającego;
- 2) oznaczenie organu wezwanego;

3) oznaczenie sprawy, w której występuje się o udzielenie pomocy prawnej;

4) imiona i nazwiska stron, podejrzanych, oskarżonych lub skazanych, ich miejsce stałego lub czasowego pobytu, obywatelstwo, zawód, a w sprawach karnych, w miarę możliwości, również miejsce i datę urodzenia, imiona ich rodziców, a co do osób prawnych — ich nazwę i siedzibę;

5) imiona, nazwiska i adresy przedstawicieli osób wymienionych w punkcie 4;

6) treść wniosku i informacje niezbędne do jego wykonania, a zwłaszcza imiona, nazwiska i adresy świadków, jeśli są one znane;

7) w sprawach karnych dodatkowo opis i kwalifikację prawną popełnionego czynu przestępnego.

2. Wniosek o udzielenie pomocy prawnej powinien być opatrzony podpisem i pieczęcią urzędową organu wzywającego.

3. Umawiające się Strony mogą do wniosków o udzielenie pomocy prawnej używać dwujęzycznych druków.

Artykuł 7

Wykonywanie wniosku o udzielenie pomocy prawnej

1. Przy wykonywaniu wniosku o udzielenie pomocy prawnej organ wezwany stosuje przepisy prawne swego Państwa. Zastosuje on jednak sposób dokonania czynności wskazany przez organ wzywający, jeżeli nie jest to sprzeczne z prawem wezwanej Umawiającej się Strony.

2. Jeżeli organ wezwany nie jest właściwy do wykonania wniosku, przekazuje wniosek organowi właściwemu, zawiadamiając o tym organ wzywający.

3. Jeżeli dokładny adres osoby, której dotyczy wniosek, jest nieznany, organ wezwany podejmie odpowiednie czynności zmierzające do jego ustalenia.

4. Na wniosek organu wzywającego organ wezwany zawiadamia we właściwym czasie bezpośrednio organ wzywający i strony o terminie i miejscu wykonania wniosku.

5. Po wykonaniu wniosku organ wezwany przesyła akta organowi wzywającemu; w wypadku gdy wniosek nie może być wykonany, organ wezwany zwraca wniosek organowi wzywającemu, zawiadamiając o przyczynie niewykonania wniosku.

Artykuł 8

Ochrona świadków i biegłych

1. Jeżeli w postępowaniu przed organami wymiaru sprawiedliwości jednej Umawiającej się Strony zajdzie potrzeba osobistego stawienia świadka lub biegłego przebywającego na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, należy zwrócić się do właściwego organu wymiaru sprawiedliwości tej Umawiającej się Strony o doręczenie wezwania.

2. Wezwanie nie może zawierać zagrożenia zastosowania środków przymusu na wypadek niestawienia.

3. Świadek lub biegły, który stawiał się na wezwanie przed organem wzywającym Umawiającej się Strony, nie może być na terytorium tej Strony, bez względu na posiadane obywatelstwo, pociągnięty do odpowiedzialności karnej lub karnoadministracyjnej ani aresztowany, ani nie może

odbywać kary orzeczonej przez sąd z powodu przestępstwa będącego przedmiotem postępowania, w związku z którym został wezwany, ani z powodu innego przestępstwa popełnionego przed przekroczeniem granicy państwowej wzywającej Umawiającą się Stronę lub będącego w związku ze złożeniem zeznania.

4. Świadek lub biegły traci ochronę, jeżeli nie opuści terytorium wzywającej Umawiającą się Stronę w terminie siedmiu dni od dnia zawiadomienia go przez organ wzywający, że jego obecność nie jest już potrzebna. Do tego terminu nie wlicza się czasu, w ciągu którego świadek lub biegły nie mógł opuścić terytorium wzywającej Umawiającą się Stronę bez własnej winy.

5. Świadek lub biegły ma prawo do zwrotu kosztów podróży, pobytu i utraconego zarobku, a biegły — ponadto prawo do wynagrodzenia za czynności biegłego. W wezwaniu zamieszcza się informację o rodzaju i wysokości kosztów, jakie należą się świadkowi lub biegłemu. Na wniosek świadka lub biegłego wzywająca Umawiająca się Strona udzieli zaliczki na pokrycie kosztów.

Artykuł 9

Doręczanie pism

Organ wezwany doręcza pisma zgodnie z przepisami prawnymi obowiązującymi w jego państwie, jeżeli doręczane pisma zostały sporządzone w języku urzędowym Strony wezwanej albo jeżeli dołączono uwierzytelnione tłumaczenie na język tej Strony. W innym wypadku doręcza się pisma adresatowi, jeżeli dobrowolnie je przyjmie.

Artykuł 10

Dowód doręczenia

Dowodem doręczenia jest potwierdzenie odbioru opatrzone datą doręczenia, podpisami odbiorcy i doręczającego oraz pieczęcią organu doręczającego albo zaświadczenie organu doręczającego stwierdzające datę, miejsce i sposób doręczenia. Jeżeli pismo sporządzono w dwóch egzemplarzach, potwierdzenie odbioru można również umieścić na jednym z tych egzemplarzy.

Artykuł 11

Koszty pomocy prawnej

1. Każda z Umawiających się Stron ponosi koszty powstałe na swym terytorium w związku z udzieleniem pomocy prawnej.

2. Organ wezwany zawiadamia organ wzywający o wysokości powstałych kosztów. Jeżeli organ wzywający pobierze należną kwotę od osoby zobowiązanej do jej zapłacenia, kwota ta przypada tej Umawiającej się Stronie, która ją pobrała.

Artykuł 12

Informacje o prawie

1. Organy centralne Umawiających się Stron przekazują sobie wzajemnie ważniejsze akty ustawodawcze z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego, pracy i karnego.

2. Organy centralne Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnie, na wniosek, informacji o swych przepisach prawnych, jak również o praktyce organów wymiaru sprawiedliwości.

Artykuł 13

Ustalanie adresów i innych danych

1. Organy wymiaru sprawiedliwości Umawiających się Stron udzielają sobie, na wniosek, pomocy przy ustalaniu adresów osób przebywających na ich terytorium.

2. Jeżeli przed sądem jednej z Umawiających się Stron zostanie wszczęte postępowanie w sprawie o alimenty od osoby przebywającej na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, organ wymiaru sprawiedliwości tej Umawiającej się Strony udzieli, na wniosek, pomocy przy ustalaniu miejsca pracy i wysokości dochodów osoby zobowiązanej.

Artykuł 14

Przekazywanie przedmiotów i wartości dewizowych

Jeżeli w wykonaniu niniejszej umowy następuje przekazanie przedmiotów lub wartości dewizowych z terytorium jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony albo przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu drugiej Umawiającej się Strony, odbywa się to z zachowaniem odpowiednich przepisów prawa tej Umawiającej się Strony, której organ dokonuje przekazania.

Artykuł 15

Uznawanie dokumentów

1. Dokumenty, które sporządził lub uwierzytelnił właściwy organ jednej z Umawiających się Stron, opatrzone pieczęcią urzędową i podpisem osoby uprawnionej, posiadają moc dowodową na terytorium drugiej Umawiającej się Strony bez potrzeby legalizacji. Dotyczy to także odpisów i tłumaczeń dokumentów, które uwierzytelnił właściwy organ.

2. Dokumenty, które na terytorium jednej z Umawiających się Stron traktowane są jako dokumenty urzędowe, uważane są za takie również na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Przesyłanie aktów stanu cywilnego i innych dokumentów

Artykuł 16

1. Właściwe organy Umawiających się Stron przesyłają sobie wzajemnie wypisy z aktów stanu cywilnego dotyczących obywateli drugiej Umawiającej się Strony. Bezplatne przesyłanie tych wypisów następuje niezwłocznie po dokonaniu wpisu w akcie stanu cywilnego.

2. Postanowienie ustępu 1 stosuje się również w wypadku dokonania w akcie stanu cywilnego wzmianki dodatkowej, sprostowania lub uzupełnienia, dotyczących stanu cywilnego obywateli drugiej Umawiającej się Strony. Przesyła się wówczas wypis z aktu stanu cywilnego z dokonanymi zmianami.

3. Urzędy stanu cywilnego jednej Umawiającej się Strony przesyłają na wniosek organów wymiaru sprawiedliwości drugiej Umawiającej się Strony wypisy z aktów stanu cywilnego.

4. Wnioski obywateli jednej Umawiającej się Strony o nadesłanie wypisów z akt stanu cywilnego można przysyłać bezpośrednio właściwemu urzędowi stanu cywilnego drugiej Umawiającej się Strony. Dokumenty te wnioskodawca otrzymuje za pośrednictwem przedstawiciela dyplomatycznego lub urzędu konsularnego tej Umawiającej się Strony, której organ wydał te dokumenty, za pobraniem należnej opłaty.

Artykuł 17

Umawiające się Strony przesyłają sobie wzajemnie odpisy prawomocnych orzeczeń dotyczących stanu cywilnego obywateli drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 18

Podania obywateli jednej Umawiającej się Strony o wydanie i nadesłanie dokumentów dotyczących wykształcenia, stażu pracy i innych dokumentów dotyczących osobistych lub majątkowych praw i interesów tych obywateli mogą być przesyłane bezpośrednio do właściwych organów drugiej Umawiającej się Strony. Dokumenty przesyła się obywatelowi za pośrednictwem przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego tej Umawiającej się Strony, której organ te dokumenty wydał. Przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny przekazując obywatelowi dokumenty pobiera opłatę za ich wystawienie.

Część II

SPRAWY CYWILNE, RODZINNE I PRACOWNICZE

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 19

Jeżeli zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy do podjęcia czynności właściwe są organy wymiaru sprawiedliwości obu Umawiających się Stron, a wniosek o wszczęcie postępowania został wniesiony do organu jednej z nich, wyłączona jest właściwość organu wymiaru sprawiedliwości drugiej Umawiającej się Strony.

Rozdział I

SPRAWY Z ZAKRESU PRAWA OSOBOWEGO

Artykuł 20

Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych

1. Zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych osoby fizycznej ocenia się według prawa tej Umawiającej się Strony, której osoba ta jest obywatelem.

2. Zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych osoby prawnej ocenia się według prawa tej Umawiającej się Strony, zgodnie z którym osoba ta została utworzona.

Ubezważnowolnienie całkowite i częściowe

Artykuł 21

Jeżeli niniejsza umowa nie stanowi inaczej, do ubezważnowolnienia całkowitego i częściowego właściwy jest

sąd tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba mająca być ubezważnowolniona. Sąd ten stosuje prawo swego państwa.

Artykuł 22

1. Jeżeli sąd jednej Umawiającej się Strony stwierdzi, że zachodzą przesłanki do ubezważnowolnienia całkowitego lub częściowego obywatela drugiej Umawiającej się Strony, mającego miejsce zamieszkania na terytorium pierwszej Umawiającej się Strony, zawiadomi o tym właściwy sąd drugiej Umawiającej się Strony.

2. W wypadkach nie cierpiących zwłoki sąd określony w ustępie 1 może wydać tymczasowe zarządzenie potrzebne dla ochrony tej osoby lub jej majątku. Odpisy tych zarządzeń przesyła się właściwemu sądowi tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest ta osoba.

3. Jeżeli sąd drugiej Umawiającej się Strony, zawiadomiony zgodnie z ustępem 1, oznajmi, że pozostawia dalsze czynności sądowi miejsca zamieszkania tej osoby, albo nie wypowie się w terminie trzech miesięcy, sąd miejsca zamieszkania tej osoby może przeprowadzić postępowanie o ubezważnowolnienie całkowite lub częściowe według prawa swego państwa, o ile taką samą przyczynę ubezważnowolnienia przewiduje również prawo tej Umawiającej się Strony, której dana osoba jest obywatelem. Orzeczenie o ubezważnowolnieniu całkowitym lub częściowym przesyła się właściwemu sądowi drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 23

Postanowienia artykułów 21 i 22 stosuje się odpowiednio do uchylecia ubezważnowolnienia całkowitego i częściowego.

Artykuł 24

Uznanie za zmarłego i stwierdzenie zgonu

1. Do uznania osoby za zmarłą i do stwierdzenia zgonu właściwe jest prawo tej Umawiającej się Strony, której obywatelem była ta osoba w czasie, gdy według ostatnich wiadomości pozostawała przy życiu.

2. Do uznania osoby za zmarłą i do stwierdzenia zgonu właściwy jest sąd tej Umawiającej się Strony, której obywatelem była ta osoba w czasie, gdy według ostatnich wiadomości pozostawała przy życiu.

3. Sąd jednej Umawiającej się Strony może uznać obywatela drugiej Umawiającej się Strony za zmarłego lub stwierdzić jego zgon:

- 1) na wniosek osoby zamierzającej zrealizować swoje uprawnienia wynikające z dziedziczenia lub stosunków majątkowych między małżonkami co do majątku nieruchomości osoby zaginionej lub zmarłej, znajdującego się na terytorium tej Umawiającej się Strony, której sąd ma wydać orzeczenie;
- 2) na wniosek małżonka osoby zaginionej lub zmarłej, zamieszkującego w czasie złożenia wniosku na terytorium tej Umawiającej się Strony, której sąd ma wydać orzeczenie.

4. Orzeczenie wydane na podstawie ustępu 3 wywiera skutki prawne wyłącznie na terytorium tej Umawiającej się Strony, której sąd wydał orzeczenie.

Rozdział II

SPRAWY Z ZAKRESU PRAWA RODZINNEGO

Artykuł 25

Zawarcie małżeństwa

1. Przesłanki zawarcia małżeństwa ocenia się dla każdej z osób zawierających małżeństwo według prawa tej Umawiającej się Strony, której osoba ta jest obywatelem.

2. Forma zawarcia małżeństwa podlega prawu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium małżeństwo jest zawierane.

3. Forma zawarcia małżeństwa przed uprawnionym do tego przedstawicielem dyplomatycznym lub urzędnikiem konsularnym podlega prawu Umawiającej się Strony wysyłającej przedstawiciela dyplomatycznego lub urzędnika konsularnego.

Artykuł 26

Stosunki osobiste i majątkowe między małżonkami

1. Stosunki osobiste i majątkowe między małżonkami podlegają prawu tej Umawiającej się Strony, której obywatelami są małżonkowie w czasie zgłoszenia wniosku.

2. Jeżeli w czasie zgłoszenia wniosku jeden z małżonków jest obywatelem jednej Umawiającej się Strony, drugi zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, w sprawach dotyczących stosunków osobistych i majątkowych między nimi właściwe jest prawo tej Umawiającej się Strony, na której terytorium mają oni miejsce zamieszkania. Jeżeli jeden z małżonków ma miejsce zamieszkania na terytorium jednej Umawiającej się Strony, a drugi — na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, właściwe jest prawo tej Umawiającej się Strony, przed której sądem toczy się postępowanie.

3. W sprawach dotyczących stosunków osobistych i majątkowych między małżonkami w wypadku przewidzianym w ustępie 1 właściwy jest sąd tej Umawiającej się Strony, której obywatelami są małżonkowie w czasie zgłoszenia wniosku.

4. W sprawach dotyczących stosunków osobistych i majątkowych między małżonkami w wypadku przewidzianym w ustępie 2 właściwy jest sąd tej Umawiającej się Strony, na której terytorium małżonkowie mają miejsce zamieszkania. Jeżeli jeden z małżonków ma miejsce zamieszkania na terytorium jednej Umawiającej się Strony, a drugi — na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, właściwe są sądy obu Umawiających się Stron.

5. Do stosunków majątkowych między małżonkami, dotyczących mienia nieruchomości, właściwe są prawo i sądy tej Umawiającej się Strony, na której terytorium mienie to jest położone.

Artykuł 27

Rozwód

1. Rozwód podlega prawu tej Umawiającej się Strony, której obywatelami są małżonkowie w chwili wszczęcia postępowania.

2. Jeżeli w chwili wszczęcia postępowania jeden z małżonków jest obywatelem jednej Umawiającej się Strony,

drugi zaś — obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, rozwód podlega prawu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium mają oni miejsce zamieszkania. Jeżeli jeden z małżonków ma miejsce zamieszkania na terytorium jednej Umawiającej się Strony, a drugi — na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, właściwe jest prawo tej Umawiającej się Strony, przed której sądem toczy się postępowanie.

3. W sprawach o rozwód w wypadku przewidzianym w ustępie 1 właściwy jest sąd tej Umawiającej się Strony, której obywatelami są małżonkowie w chwili wszczęcia postępowania.

4. W sprawach o rozwód w wypadku przewidzianym w ustępie 2 właściwy jest sąd tej Umawiającej się Strony, na której terytorium małżonkowie mają miejsce zamieszkania. Jeżeli jeden z małżonków ma miejsce zamieszkania na terytorium jednej Umawiającej się Strony, a drugi — na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, właściwe są sądy obu Umawiających się Stron.

5. Sąd właściwy do orzekania w sprawie o rozwód jest również właściwy do orzekania o władzy rodzicielskiej i alimentach na rzecz małoletnich dzieci.

Artykuł 28

Istnienie, nieistnienie i nieważność małżeństwa

1. W sprawach o ustalenie faktu rejestracji małżeństwa, o ustalenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa oraz o unieważnienie małżeństwa stosuje się prawo tej Umawiającej się Strony, któremu podlegało zawarcie małżeństwa.

2. W zakresie właściwości sądu stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 27.

Artykuł 29

Stosunki prawne między rodzicami i dziećmi

1. Stosunki prawne między rodzicami i dziećmi, w tym również roszczenia alimentacyjne na rzecz dzieci, podlegają prawu tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest dziecko.

2. Ustalenie i zaprzeczenie pochodzenia dziecka od określonej osoby, uznanie dziecka lub ustalenie pochodzenia dziecka na podstawie zgodnych oświadczeń — podlega prawu tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest matka dziecka w chwili jego urodzenia. Wystarczy jednak zachowanie formy uznania dziecka lub ustalenia pochodzenia dziecka na podstawie zgodnych oświadczeń, przewidzianej przez prawo tej Umawiającej się Strony, na której terytorium uznanie ma być lub było dokonane.

3. W sprawach wymienionych w ustępach 1 i 2 właściwe są organy tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest dziecko, jak również organy tej Umawiającej się Strony, na której terytorium dziecko ma miejsce zamieszkania.

Artykuł 30

Inne roszczenia alimentacyjne

1. W sprawach o inne roszczenia alimentacyjne z zakresu prawa rodzinnego właściwe jest prawo tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania osoba ubiegająca się o alimenty.

2. W sprawach, o których mowa w ustępie 1, właściwy jest sąd tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania osoba ubiegająca się o alimenty.

Artykuł 31

Przysposobienie

1. Do przysposobienia właściwe jest prawo tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest przysposabiający w czasie zgłoszenia wniosku. Jeżeli przysposabiający jest obywatelem jednej Umawiającej się Strony, a ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, właściwe jest prawo tej Umawiającej się Strony.

2. Do przysposobienia stosuje się także prawo tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest przysposobiony, w zakresie jego zgody, zgody jego przedstawiciela ustawowego, zezwolenia właściwego organu państwowego, niezbędnych do przysposobienia, oraz ograniczeń z powodu zmiany dotychczasowego miejsca zamieszkania przysposobianego na miejsce zamieszkania w innym państwie.

3. Jeżeli dziecko przysposabiają małżonkowie, z których jeden jest obywatelem jednej Umawiającej się Strony, drugi zaś — obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, muszą być spełnione wymagania przewidziane przez prawo obu Umawiających się Stron. Jeżeli jednak małżonkowie mają miejsce zamieszkania na terytorium jednej z Umawiających się Stron, właściwe jest prawo tej Umawiającej się Strony.

4. Postanowienia ustępów poprzedzających stosuje się odpowiednio do zmiany i rozwiązania przysposobienia.

5. Właściwy w sprawach o przysposobienie, zmianę i rozwiązanie przysposobienia jest organ tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest przysposobiany w czasie zgłoszenia wniosku. Jeżeli przysposobiany jest obywatelem jednej Umawiającej się Strony, a ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, gdzie ma miejsce zamieszkania także przysposabiający, właściwy jest również organ tej Umawiającej się Strony.

Opieka i kuratela

Artykuł 32

1. Do opieki i kurateli właściwe jest, jeżeli niniejsza umowa nie stanowi inaczej, prawo tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba, dla której jest lub ma być ustanowiony opiekun lub kurator.

2. Stosunki prawne między opiekunem lub kuratorem a osobą pozostającą pod opieką lub kuratelą podlegają prawu tej Umawiającej się Strony, której organ ustanowił opiekę lub kuratelę.

3. Obowiązek przyjęcia opieki lub kurateli podlega prawu tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba mająca zostać opiekunem lub kuratorem.

4. Dla obywatela jednej Umawiającej się Strony może być ustanowiony opiekun lub kurator, będący obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli zamieszkuje on na terytorium tej Umawiającej się Strony, na której terytorium opieka lub kuratela ma być sprawowana, i jeżeli jego ustanowienie najbardziej odpowiada interesom osoby podlegającej opiece lub kurateli.

5. Do opieki i kurateli właściwy jest organ tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba, dla której jest lub ma być ustanowiona opieka lub kuratela.

Artykuł 33

1. Jeżeli dla ochrony interesów obywatela jednej Umawiającej się Strony, którego miejsce zamieszkania lub pobytu albo którego majątek znajduje się na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, zachodzi potrzeba podjęcia środków w zakresie opieki lub kurateli, organ tej Umawiającej się Strony zawiadomi o tym niezwłocznie organ właściwy wymieniony w artykule 32 ustęp 5.

2. W wypadkach nie cierpiących zwłoki organ drugiej Umawiającej się Strony stosuje odpowiednie środki tymczasowe według własnego prawa i niezwłocznie zawiadomi o tym organ właściwy wymieniony w artykule 32 ustęp 5. Tymczasowe środki pozostają w mocy do czasu podjęcia przez ten organ innych zarządzeń.

Artykuł 34

1. Organ właściwy w myśl artykułu 32 ustęp 5 może przekazać sprawowanie opieki lub kurateli organowi drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli osoba pozostająca pod opieką lub kuratelą ma miejsce zamieszkania lub majątek na obszarze tej Umawiającej się Strony. Przekazanie stanie się skuteczne, gdy organ wezwany przejmie sprawowanie opieki lub kurateli i zawiadomi o tym organ wzywający.

2. Organ, który stosownie do ustępu 1 podjął się ustanowienia opieki lub kurateli, stosuje prawo obowiązujące w jego państwie.

Rozdział III

SPRAWY MAJĄTKOWE

Artykuł 35

Forma czynności prawnej

1. Forma czynności prawnej podlega prawu tej Umawiającej się Strony, które właściwe jest dla samej czynności. Wystarczy jednak zachowanie formy przewidzianej przez prawo tej Umawiającej się Strony, na której terytorium czynność zostaje dokonana.

2. Forma czynności prawnej odnoszącej się do nieruchomości podlega prawu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium nieruchomość jest położona.

Artykuł 36

Nieruchomości

Do stosunków prawnych dotyczących nieruchomości właściwe są prawo i organy wymiaru sprawiedliwości tej Umawiającej się Strony, na której terytorium nieruchomość jest położona.

Artykuł 37

Zobowiązania ze stosunków umownych

1. Zobowiązania ze stosunków umownych podlegają prawu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium

została zawarta umowa, chyba że uczestnicy stosunku zobowiązaniowego poddadzą ten stosunek wybranemu przez siebie prawu.

2. W sprawach wymienionych w ustępie 1 właściwy jest sąd tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania lub siedzibę pozwany. Właściwy jest również sąd tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania lub siedzibę powód, jeżeli na tym terytorium znajduje się przedmiot sporu albo majątek pozwanego.

3. Właściwość określoną w ustępie 2 uczestnicy stosunku zobowiązaniowego mogą zmienić w drodze umowy.

Artykuł 38

Odpowiedzialność z czynów niedozwolonych

1. Odpowiedzialność z tytułu wyrządzenia szkody nie wynikającej ze stosunków umownych (czyny niedozwolone) podlega prawu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium nastąpiło zdarzenie będące źródłem zobowiązania. Jeżeli jednak powód i pozwany są obywatelami tej samej Umawiającej się Strony, właściwe jest prawo tej Strony.

2. W sprawach wymienionych w ustępie 1 właściwy jest sąd tej Umawiającej się Strony, na której terytorium nastąpiło zdarzenie będące źródłem zobowiązania lub na której terytorium pozwany ma miejsce zamieszkania. Właściwy jest również sąd tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania powód, jeżeli na tym terytorium znajduje się majątek pozwanego.

Rozdział IV

SPRAWY SPADKOWE

Artykuł 39

Zasada równości

1. Obywatele jednej Umawiającej się Strony mogą nabywać na terytorium drugiej Umawiającej się Strony majątek i inne prawa w drodze dziedziczenia z mocy ustawy lub rozporządzenia na wypadek śmierci na tych samych warunkach i w tym samym zakresie jak obywatele tej Strony.

2. Obywatele jednej Umawiającej się Strony mogą dokonywać rozporządzeń na wypadek śmierci w stosunku do mienia znajdującego się na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 40

Prawo właściwe

1. Stosunki prawne w zakresie dziedziczenia mienia ruchomego podlegają prawu tej Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili śmierci.

2. Stosunki prawne w zakresie dziedziczenia mienia nieruchomego podlegają prawu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium mienie to jest położone.

3. Ustalenie, czy rzecz wchodząca w skład spadku jest ruchomością czy nieruchomością, podlega prawu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ta rzecz się znajduje.

Artykuł 41

Przejęcie spadku na rzecz państwa

Jeżeli według prawa Umawiającej się Strony określonego w artykule 40 nie ma spadkobierców, to mienie ruchome przypada tej Umawiającej się Stronie, której obywatelem był spadkodawca w chwili śmierci, a mienie nieruchome przypada tej Umawiającej się Stronie, na której terytorium jest położone.

Artykuł 42

Testament

1. Zdolność do sporządzenia lub odwołania testamentu, jak również skutki prawne wad oświadczenia woli podlegają prawu tej Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili sporządzenia lub odwołania testamentu.

2. Forma sporządzenia lub odwołania testamentu podlega prawu tej Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili sporządzenia lub odwołania testamentu. Wystarczy jednak zachowanie prawa tej Umawiającej się Strony, na której terytorium testament został sporządzony lub odwołany.

Artykuł 43

Właściwość organów w sprawach spadkowych

1. W sprawach spadkowych dotyczących mienia ruchomego właściwy jest organ tej Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili śmierci.

2. W sprawach spadkowych dotyczących mienia nieruchomego właściwy jest organ tej Umawiającej się Strony, na której terytorium mienie to jest położone.

3. W wypadku gdy całe mienie ruchome pozostałe po śmierci obywatela jednej Umawiającej się Strony znajduje się na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, wówczas na wniosek spadkobiercy postępowanie przeprowadzi organ drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli wyrażą na to zgodę wszyscy znani spadkobiercy.

Artykuł 44

Ogłoszenie testamentu

Testament ogłasza właściwy organ tej Umawiającej się Strony, na której terytorium znajduje się testament. Odpis testamentu oraz odpis protokołu przesyła się organowi właściwemu do przeprowadzenia postępowania spadkowego.

Rozdział V

SPRAWY Z ZAKRESU PRAWA PRACY

Artykuł 45

1. Strony stosunku pracy mogą poddać ten stosunek wybranemu przez siebie prawu.

2. Jeżeli nie dokonano wyboru prawa, to powstanie, zmiana, rozwiązanie i wygaśnięcie stosunku pracy oraz roszczenia z niego wynikające podlegają prawu tej Umawia-

jącej się Strony, na której terytorium praca jest, była lub miała być wykonywana. Jeżeli pracownik wykonuje pracę na terytorium jednej Umawiającej się Strony na podstawie stosunku pracy łączącego go z zakładem pracy, który ma siedzibę na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, to powstanie, zmiana, rozwiązanie i wygaśnięcie stosunku pracy oraz roszczenia z niego wynikające podlegają prawu tej Umawiającej się Strony.

3. W sprawach dotyczących powstania, zmiany, rozwiązania i wygaśnięcia stosunku pracy oraz roszczeń z niego wynikających właściwe są sądy tej Umawiającej się Strony, na której terytorium praca jest, była lub miała być wykonywana. Właściwe są również sądy tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania pozwany, jak również — na której terytorium ma miejsce zamieszkania powód, jeżeli na tym terytorium znajduje się przedmiot sporu albo majątek pozwanego.

4. Właściwość określona w ustępie 3 strony stosunku pracy mogą zmienić w drodze umowy.

Rozdział VI

KOSZTY PROCESU I UŁATWIENIA PROCESOWE

Artykuł 46

Zwolnienie od złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów postępowania

Obywatelom jednej z Umawiających się Stron, którzy zamieszkują lub przebywają na terytorium którejkolwiek z tych Stron i występują przed sądami drugiej Umawiającej się Strony, nie można nakazać złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów postępowania tylko z tego powodu, że są cudzoziemcami albo że nie mają miejsca zamieszkania lub pobytu na terytorium tej Umawiającej się Strony, przed której organem występują.

Zwolnienie od kosztów sądowych

Artykuł 47

1. Obywatele jednej Umawiającej się Strony korzystają na terytorium drugiej Umawiającej się Strony ze zwolnienia od opłat, zaliczek i innych wydatków w postępowaniu oraz z bezpłatnego zastępstwa procesowego na tych samych warunkach i w takim samym zakresie co obywatele tej Umawiającej się Strony.

2. Zwolnienia, o których mowa w ustępie 1, dotyczą wszystkich czynności postępowania, łącznie z czynnościami egzekucyjnymi.

3. Zwolnienie od kosztów udzielone w określonej sprawie przez sąd jednej Umawiającej się Strony rozciąga się również na koszty powstałe w razie dokonywania czynności postępowania w tej samej sprawie na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 48

1. Dla uzyskania zwolnienia od kosztów lub przyznania bezpłatnego zastępstwa adwokackiego należy złożyć zaświadczenie o sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej

wnioskodawcy. Zaświadczenie takie wydaje właściwy organ tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania lub pobytu wnioskodawca.

2. Jeśli wnioskodawca nie zamieszkuje ani nie przebywa na terytorium którejkolwiek z Umawiających się Stron, zaświadczenie może wydać przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest wnioskodawca.

3. Sąd orzekający o zwolnieniu od kosztów może żądać dodatkowych wyjaśnień lub uzupełnienia danych.

4. W wypadku gdy prawo jednej z Umawiających się Stron nie wymaga złożenia zaświadczenia o sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, wnioskodawca powinien złożyć oświadczenie.

Artykuł 49

1. Obywatel jednej Umawiającej się Strony ubiegający się o zwolnienie od kosztów lub bezpłatne zastępstwo adwokackie przed sądem drugiej Umawiającej się Strony może zgłosić taki wniosek pisemnie lub ustnie do protokołu w sądzie właściwym według swego miejsca zamieszkania lub pobytu. Sąd ten przesyła właściwemu sądowi drugiej Umawiającej się Strony wniosek wraz z zaświadczeniem określonym w artykule 48.

2. Wniosek wymieniony w ustępie 1 może być zgłoszony jednocześnie z pozwem lub wnioskiem wszczynającym postępowanie.

Artykuł 50

Sąd jednej Umawiającej się Strony, wzywając stronę procesową lub uczestnika postępowania zamieszkałego lub przebywającego na terytorium drugiej Umawiającej się Strony do uiszczenia kosztów sądowych lub do uzupełnienia braków pozwu lub wniosku, wyznaczy równocześnie termin nie krótszy niż jeden miesiąc. Bieg terminu rozpoczyna się od daty doręczenia pisma w tym przedmiocie.

Artykuł 51

Terminy

1. Jeżeli sąd jednej Umawiającej się Strony wyznaczy stronie procesowej lub uczestnikom postępowania zamieszkałym na terytorium drugiej Umawiającej się Strony termin do dokonania czynności procesowej, o zachowaniu terminu rozstrzyga data stempla urzędu pocztowego tej Umawiającej się Strony, z której terytorium zostało wysłane pismo stanowiące wykonanie czynności.

2. W wypadku przekazania w określonym terminie żądanych przez sąd opłat i zaliczek na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, o zachowaniu wyznaczonego terminu rozstrzyga data wpłacenia ich do banku tej Umawiającej się Strony, na której terytorium zamieszkuje strona procesowa lub uczestnik postępowania.

3. Do skutków uchybienia terminu organ rozpoznający sprawę stosuje prawo swego państwa.

Rozdział VII

UZNAWANIE I WYKONYWANIE ORZECZEŃ

Artykuł 52

Uznawanie orzeczeń w sprawach niemajątkowych

1. Prawomocne orzeczenia niemajątkowe w sprawach cywilnych, rodzinnych i pracowniczych, a w sprawach dotyczących władzy rodzicielskiej również orzeczenia nieprawomocne — jeśli są wykonalne — wydane przez organy jednej Umawiającej się Strony podlegają uznaniu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony bez przeprowadzenia postępowania o uznanie, jeżeli organy drugiej Umawiającej się Strony nie wydały wcześniej prawomocnego orzeczenia w tej samej sprawie ani też nie były wyłącznie właściwe na podstawie niniejszej umowy, a w wypadku braku takiego uregulowania w umowie — na podstawie prawa wewnętrznego tej Umawiającej się Strony.

2. Prawomocne orzeczenia niemajątkowe w sprawach rodzinnych, wydane przez, inne niż sądy, organy jednej Umawiającej się Strony podlegają uznaniu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony na zasadach określonych w artykułach 54—56.

Uznawanie i wykonywanie orzeczeń w sprawach majątkowych i w innych sprawach niemajątkowych

Artykuł 53

1. Na warunkach przewidzianych niniejszą umową Umawiające się Strony uznają i wykonują na swym terytorium następujące orzeczenia wydane na terytorium drugiej Umawiającej się Strony:

- 1) orzeczenia sądów w sprawach cywilnych, rodzinnych i pracowniczych;
- 2) orzeczenia sądów w sprawach karnych, w części dotyczącej naprawienia szkody spowodowanej przestępstwem.

2. Za orzeczenia sądowe w rozumieniu ustępu 1 uważa się również ugody zawarte przed sądami w sprawach cywilnych, rodzinnych i pracowniczych o charakterze majątkowym.

Artykuł 54

Orzeczenia wymienione w artykule 53 podlegają uznaniu i wykonaniu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli:

- 1) według prawa tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie zostało wydane, jest ono prawomocne i wykonalne, a w sprawach dotyczących zobowiązań alimentacyjnych — również orzeczenie nieprawomocne, jeśli jest wykonalne;
- 2) sąd, który wydał orzeczenie, był właściwy na podstawie niniejszej umowy, a w wypadku braku takiego uregulowania w umowie — na podstawie prawa wewnętrznego tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane;
- 3) strona nie została pozbawiona możliwości obrony swych praw, a w razie posiadania ograniczonej zdolności procesowej — należytego przedstawicielstwa, a w szczególności strona, która nie uczestniczyła w postępowaniu, otrzymała wezwanie na rozprawę we właściwym czasie i trybie;

- 4) sprawa między tymi samymi stronami o to samo roszczenie nie została już prawomocnie osądzona przez sąd tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane, i jeżeli między tymi samymi stronami nie zostało wcześniej wszczęte postępowanie w tej samej sprawie przed sądem tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane;
- 5) orzeczenie właściwego organu państwa trzeciego między tymi samymi stronami i o to samo roszczenie nie było już uznane lub wykonane na terytorium tej Umawiającej się Strony, gdzie orzeczenie ma być uznane i wykonane;
- 6) przy wydaniu orzeczenia zastosowano prawo właściwe na podstawie niniejszej umowy, a w wypadku braku takiego uregulowania w umowie — na podstawie prawa wewnętrznego tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane.

Artykuł 55

1. Wniosek o uznanie i wykonanie orzeczenia może być złożony bezpośrednio we właściwym sądzie tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane, lub też za pośrednictwem sądu, który rozpoznawał sprawę w pierwszej instancji.

2. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) orzeczenie lub jego uwierzytelniony odpis wraz ze stwierdzeniem, że orzeczenie jest prawomocne i wykonalne, a w sprawach dotyczących zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli orzeczenie jest nieprawomocne, wraz ze stwierdzeniem, że jest ono wykonalne, jeżeli nie wynika to z samego orzeczenia;
- 2) dokument stwierdzający, że strona, przeciwko której wydane zostało orzeczenie i która nie uczestniczyła w postępowaniu, otrzymała wezwanie na rozprawę we właściwym czasie i trybie, zgodnie z prawem tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie zostało wydane; natomiast w wypadku ograniczonej zdolności procesowej strony — dokument stwierdzający, że strona ta była należycie reprezentowana;
- 3) uwierzytelnione tłumaczenie wniosku oraz dokumentów wymienionych w punktach 1 i 2 na język tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane lub wykonane.

Artykuł 56

Tryb uznawania i wykonywania orzeczeń

1. Do uznania i wykonania orzeczenia właściwy jest sąd tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane.

2. W postępowaniu tym sąd ogranicza się do zbadania, czy zostały spełnione warunki przewidziane w artykułach 54 i 55.

3. Do uznania i wykonania orzeczenia stosuje się prawo tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane; dotyczy to także formy wniosku o uznanie i wykonanie orzeczenia. Do wniosku o uznanie i wykonanie orzeczenia należy dołączyć jego odpisy i odpisy załączników dla doręczenia uczestnikom postępowania.

4. Jeżeli na skutek wznowienia postępowania lub wszczęcia postępowania o uchylene lub zmianę prawomoc-

nego orzeczenia na terytorium tej Umawiającej się Strony, której sąd wydał orzeczenie, zostało wstrzymane wykonanie tego orzeczenia, zawiesza się postępowanie o uznanie i wykonanie orzeczenia lub postępowanie egzekucyjne na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

5. Orzekając w sprawie o uznanie i wykonanie orzeczenia, sąd może żądać od stron wyjaśnień. Sąd ten może również zwrócić się o dodatkowe wyjaśnienia od sądu, który wydał orzeczenie.

Wykonywanie orzeczeń o kosztach

Artykuł 57

1. Jeżeli osoba, która na podstawie artykułu 47 była zwolniona od kosztów postępowania, zostanie prawomocnym orzeczeniem wydanym na terytorium jednej Umawiającej się Strony zobowiązana do zapłaty tych kosztów uczestnikowi postępowania, właściwy sąd drugiej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma nastąpić ich egzekucja, orzeknie bezpłatnie, na wniosek, o wykonalności tego orzeczenia.

2. Kosztami postępowania są również koszty poświadczenia prawomocności i wykonalności orzeczenia oraz koszty tłumaczenia wymaganych dokumentów.

Artykuł 58

1. Sąd, który rozstrzyga o wykonaniu orzeczenia o kosztach, ogranicza się do sprawdzenia, czy orzeczenie to jest prawomocne i wykonalne.

2. Do wniosku o wykonanie orzeczenia dołącza się orzeczenie lub uwierzytelniony odpis części orzeczenia ustalającej wysokość kosztów wraz ze stwierdzeniem, że orzeczenie to jest prawomocne i wykonalne, oraz uwierzytelnione tłumaczenie tych dokumentów na język tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być wykonane.

3. Organ wymiaru sprawiedliwości tej Umawiającej się Strony, na której terytorium koszty postępowania zostały wyłożone zaliczkowo przez państwo, zwróci się do właściwego sądu drugiej Umawiającej się Strony o ściągnięcie tych kosztów. Sąd ten przeprowadzi egzekucję zgodnie ze swym prawem bez pobierania opłat i przekaze wyegzekwowane kwoty przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu drugiej Umawiającej się Strony. Postanowienia ustępów 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Część III

SPRAWY KARNE

Rozdział I

PRZEJĘCIE ŚCIGANIA KARNEGO

Artykuł 59

Obowiązek przejęcia ścigania karnego

1. Każda z Umawiających się Stron zobowiązuje się na wniosek drugiej Umawiającej się Strony do ścigania karnego swych obywateli oraz cudzoziemców mających miejsce stałego pobytu na jej terytorium, podejrzanych o popełnienie przestępstwa na terytorium wzywającej Umawiającej się Strony.

2. Umawiające się Strony mogą składać wnioski o przejęcie ścigania karnego również w związku z takimi narusze-

niami prawa, które według prawa wzywającej Umawiającej się Strony są uważane za przestępstwa, a według prawa wezwanej Umawiającej się Strony — tylko za wykroczenia.

3. W wypadkach, o których mowa w ustępach 1 i 2, właściwe organy wymiaru sprawiedliwości wezwanej Umawiającej się Strony stosują prawo swego państwa.

4. Jeżeli z czynu, którego dotyczy przejęte ściganie karne, wynikają roszczenia odszkodowawcze, i złożone zostały odpowiednie wnioski o odszkodowanie, włącza się je do przejętego postępowania.

Artykuł 60

Przejęcie ścigania karnego dotyczącego zbrodni wojennych i przeciwko ludzkości

W sprawach dotyczących zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości artykuł 59 ust. 1 stosuje się także wówczas, gdy zostały one popełnione poza terytorium Strony wzywającej.

Artykuł 61

Wniosek o przejęcie ścigania karnego

1. Wniosek o przejęcie ścigania karnego powinien zawierać:

- a) oznaczenie organu wzywającego,
- b) imię i nazwisko osoby podejrzanej, jej obywatelstwo oraz inne dane osobowe,
- c) opis i kwalifikację prawną czynu, w związku z którym zostaje złożony wniosek o przejęcie ścigania karnego.

2. Ponadto do wniosku dołącza się:

- a) tekst przepisów karnych, a w miarę potrzeby — i innych przepisów strony wzywającej, istotnych dla ścigania karnego,
- b) akta sprawy lub ich uwierzytelnione odpisy oraz dowody,
- c) wnioski o odszkodowanie oraz w miarę możliwości informacje dotyczące wysokości szkody,
- d) wnioski osób pokrzywdzonych o ściganie, jeżeli prawo strony wezwanej tego wymaga.

Artykuł 62

Odesłanie podejrzanego

1. Jeżeli w chwili złożenia wniosku o przejęcie ścigania karnego podejrzany jest tymczasowo aresztowany na terytorium wzywającej Umawiającej się Strony, należy spowodować jego odesłanie na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony.

2. Jeżeli w chwili złożenia wniosku o przejęcie ścigania karnego podejrzany przebywa na wolności na terytorium wzywającej Umawiającej się Strony, Strona ta w razie potrzeby podejmie zgodnie ze swoim prawem działanie w celu jego powrotu na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony.

Artykuł 63

Zawiadomienie o wynikach ścigania karnego

Wezwana Umawiająca się Strona zawiadomi wzywającą Umawiającą się Stronę o orzeczeniu kończącym postępowanie

nie w sprawie. Na wniosek wzywającej Umawiającej się Strony przesyła się odpis tego orzeczenia.

Artykuł 64

Następstwa przejęcia ścigania karnego

Po przejęciu ścigania karnego organy wymiaru sprawiedliwości strony wzywającej nie mogą prowadzić postępowania przeciwko tej samej osobie o ten sam czyn, chyba że we wniosku o przejęcie ścigania karnego strona wzywająca zastrzegła, iż może ponownie podjąć postępowanie w razie zawiadomienia przez stronę wezwaną o odmowie wszczęcia postępowania lub umorzeniu postępowania.

Rozdział II

WYDANIE W CELU ŚCIGANIA I WYKONANIA KARY

Wydanie osób

Artykuł 65

1. Umawiające się Strony wydają sobie wzajemnie, na wniosek, stosownie do postanowień niniejszej umowy, osoby znajdujące się na ich terytorium w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary.

2. Wydanie w celu przeprowadzenia postępowania karnego następuje tylko z powodu takich przestępstw, które według prawa obu Umawiających się Stron zagrożone są karą, której górna granica przekracza jeden rok pozbawienia wolności, lub karą surowszą.

3. Wydanie w celu wykonania kary następuje tylko z powodu takich czynów, które są przestępstwami według prawa obu Umawiających się Stron, i jeżeli osoba, której wydania się żąda, została skazana na karę co najmniej sześciu miesięcy pozbawienia wolności lub na karę surowszą.

Artykuł 66

1. Wydanie nie następuje, jeżeli:

- 1) osoba, której wydania zażądano, jest obywatelem wezwanej Umawiającej się Strony lub korzysta z prawa azylu;
- 2) przestępstwo zostało popełnione na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony;
- 3) zgodnie z prawem wezwanej Umawiającej się Strony postępowanie karne nie może być wszczęte lub wyrok nie może być wykonany z powodu przedawnienia lub innych ustawowych przyczyn;
- 4) na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony przeciwko osobie, której wydania zażądano, o ten sam czyn przestępny toczy się postępowanie karne lub został wydany prawomocny wyrok albo postępowanie karne zostało prawomocnie umorzone;
- 5) postępowanie karne przed sądem wszczyna się z oskarżenia prywatnego;
- 6) przestępstwo ma charakter polityczny;
- 7) przestępstwo polega wyłącznie na naruszeniu obowiązków wojskowych;
- 8) naruszałoby to porządek publiczny lub zasady porządku prawnego.

2. Jeżeli wydanie nie następuje, wezwana Umawiająca się Strona zawiadomi o tym wzywającą Umawiającą się Stronę.

Artykuł 67

Jeżeli czyn zagrożony jest karą śmierci przez prawo Strony wzywającej, a nie jest zagrożony taką karą przez prawo strony wezwanej, na terytorium strony wzywającej nie można orzec lub wykonać kary śmierci.

Artykuł 68

Wniosek o wydanie

1. Do wniosku o wydanie w celu przeprowadzenia postępowania karnego dołącza się uwierzytelniony odpis postanowienia o tymczasowym aresztowaniu z opisem czynu przestępnego oraz tekst przepisów prawnych dotyczących czynu popełnionego przez osobę, której wydania się żąda. Przy przestępstwie przeciwko mieniu należy nadto podać wysokość szkody, jaka powstała lub mogła powstać na skutek czynu przestępnego.

2. Do wniosku o wydanie w celu wykonania kary dołącza się uwierzytelniony odpis prawomocnego wyroku oraz tekst przepisów prawnych dotyczących czynu popełnionego przez skazanego. Jeżeli skazany rozpoczął odbywanie kary, należy podać, jaką część odbył.

3. Do wniosku o wydanie należy również dołączyć, w miarę możliwości, rysopis osoby, której wydania się żąda, dane o jej obywatelstwie, stosunkach osobistych i miejscu pobytu, jeśli dane te nie wynikają z wyroku lub postanowienia o tymczasowym aresztowaniu, a nadto jej fotografię i odciski palców.

Uzupełnienie wniosku o wydanie

Artykuł 69

Jeżeli otrzymane dane nie są wystarczające do rozstrzygnięcia wniosku o wydanie, wezwana Umawiająca się Strona może żądać ich uzupełnienia, zakreślając w tym celu termin do dwóch miesięcy. Termin ten może być przedłużony z ważnych przyczyn.

Aresztowanie w celu wykonania

Artykuł 70

Po otrzymaniu wniosku o wydanie wezwana Umawiająca się Strona podejmie niezwłocznie środki celem aresztowania osoby, której wydania się żąda, z wyjątkiem wypadków, gdy jest oczywiste, że zgodnie z niniejszą umową wydanie nie może nastąpić.

Artykuł 71

1. Aresztowanie może nastąpić także przed otrzymaniem wniosku o wydanie, jeżeli wzywająca Umawiająca się Strona o to wystąpi, powołując się na postanowienie o tymczasowym aresztowaniu lub na wyrok stanowiący podstawę wniosku o wydanie. O aresztowanie można wystąpić telefaksem, telegramem lub za pomocą innych środków wykluczających jakiegokolwiek wątpliwości.

2. O aresztowaniu dokonanym stosownie do ustępu 1 należy niezwłocznie zawiadomić drugą Umawiającą się Stronę.

Artykuł 72**Zwolnienie osoby aresztowanej**

1. Wezwana Umawiająca się Strona może zwolnić osobę aresztowaną stosownie do artykułu 70, jeżeli w terminie określonym w artykule 69 nie nadesłano uzupełniających danych, o które ta strona wystąpiła.

2. Osobę aresztowaną stosownie do artykułu 71 ustęp 1 zwalnia się, jeżeli wniosek o jej wydanie nie wpłynię w terminie jednego miesiąca od dnia, w którym druga Umawiająca się Strona została powiadomiona o tymczasowym aresztowaniu.

Artykuł 73**Odroczenie wydania**

Jeżeli na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony przeciwko osobie, której wydania się żąda, toczy się postępowanie karne lub została ona skazana za inne przestępstwo, wydanie może ulec odroczeniu do czasu zakończenia postępowania karnego lub całkowitego wykonania orzeczonej kary albo do chwili zwolnienia tej osoby przed ukończeniem odbywania kary.

Artykuł 74**Wydanie czasowe**

1. Wydanie czasowe osoby, której wydania się żąda, następuje na uzasadniony wniosek wzywającej Umawiającej się Strony wtedy, gdy odroczenie wydania spowodowałoby przedawnienie postępowania karnego lub poważnie utrudniałoby postępowanie w sprawie o przestępstwo popełnione przez tę osobę.

2. Osoba wydana czasowo zostanie przekazana z powrotem niezwłocznie po zakończeniu czynności procesowych, dla których przeprowadzenia została wydana, nie później jednak niż w ciągu trzech miesięcy od dnia wydania czasowego.

Artykuł 75**Zbieg wniosków o wydanie**

Jeżeli wydania tej samej osoby domaga się kilka państw, wezwana Umawiająca się Strona rozstrzygnie, któremu z państw osobę tę wyda. Przy podejmowaniu takiej decyzji bierze się pod uwagę wszystkie okoliczności, w szczególności obywatelstwo danej osoby, miejsce popełnienia i rodzaj przestępstwa.

Artykuł 76**Ograniczenie ścigania osoby wydanej**

1. Przeciwko osobie wydanej nie można bez zgody wezwanej Umawiającej się Strony wszcząć postępowania karnego ani wykonać w stosunku do niej kary, nie może ona być również wydana trzeciemu państwu z powodu innego czynu przestępnego, popełnionego przed wydaniem, aniżeli ten, za który została wydana.

2. Zgoda wezwanej Umawiającej się Strony nie jest wymagana, jeżeli:

- 1) osoba wydana nie opuściła w ciągu 30 dni po zakończeniu postępowania karnego lub po wykonaniu kary terytorium wzywającej Umawiającej się Strony; do tego

terminu nie wlicza się czasu, w którym osoba wydana nie mogła bez swej winy opuścić terytorium wzywającej Umawiającej się Strony;

- 2) osoba wydana opuściła terytorium wzywającej Umawiającej się Strony, lecz na to terytorium dobrowolnie powróciła.

Artykuł 77**Wykonanie wydania**

Wezwana Umawiająca się Strona zawiadomi wzywającą Umawiającą się Stronę o miejscu i dacie wydania. Jeżeli wzywająca Umawiająca się Strona nie przejmie osoby podlegającej wydaniu w terminie piętnastu dni od daty ustalonej do wydania, osoba ta może być zwolniona.

Artykuł 78**Ponowne wydanie**

Jeżeli osoba wydana uchylił się w jakikolwiek sposób od postępowania karnego lub od wykonania kary i powróci na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony, zostanie ona wydana na ponowny wniosek bez potrzeby przesyłania dokumentów przewidzianych w artykule 68.

Artykuł 79**Zawiadomienie o wyniku postępowania karnego**

Wzywająca Umawiająca się Strona zawiadomi niezwłocznie wezwaną Umawiającą się Stronę o wyniku postępowania karnego przeciwko osobie wydanej. W razie wydania prawomocnego orzeczenia, przesyła się jego odpis.

Artykuł 80**Tranzyt**

1. Jedna z Umawiających się Stron zezwoli, na wniosek drugiej Umawiającej się Strony, na tranzyt przez swoje terytorium osób wydanych przez państwo trzecie wzywającej Umawiającej się Stronie. Wezwana Umawiająca się Strona może nie udzielić zezwolenia, jeżeli stosownie do niniejszej umowy nie istnieje obowiązek wydania.

2. Wniosek o zezwolenie na tranzyt składa się i rozpatruje w takim samym trybie jak wniosek o wydanie.

3. Wezwana Umawiająca się Strona dokonuje tranzytu w taki sposób, jaki jej najbardziej odpowiada.

4. Zezwolenie na tranzyt nie jest wymagane w razie jego dokonywania drogą powietrzną bez międzylądowania.

Artykuł 81**Koszty wydania i tranzytu**

Koszty wydania ponosi ta Umawiająca się Strona, na której terytorium koszty te powstały. Koszty tranzytu ponosi wzywająca Umawiająca się Strona.

Rozdział III**POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE POMOCY PRAWNEJ W SPRAWACH KARNYCH****Artykuł 82****Czasowe przekazywanie osób pozbawionych wolności**

1. Jeżeli osoba wezwana w charakterze świadka, którego przesłuchanie jest konieczne, jest pozbawiona wolności

na terytorium wezwanej Umawiającej się Strony, właściwe organy tej Umawiającej się Strony zarządzają przekazanie osoby na terytorium wzywającej Umawiającej się Strony. Osoba ta będzie pozostawać w areszcie i po zakończeniu przesłuchania zostanie niezwłocznie przekazana z powrotem.

2. Jeżeli wyniknie potrzeba przesłuchania w charakterze świadka osoby pozbawionej wolności na terytorium państwa trzeciego, właściwe organy wezwanej Umawiającej się Strony udzielą zezwolenia na tranzyt tej osoby przez terytorium swego państwa.

Artykuł 83

Wydawanie przedmiotów

1. Przedmioty uzyskane przez sprawcę w wyniku przestępstwa lub przedmioty uzyskane w drodze ich wymiany, jak również inne przedmioty stanowiące dowody rzeczowe w postępowaniu karnym wydaje się wzywającej Umawiającej się Stronie.

2. Wezwana Umawiająca się Strona może czasowo odroczyć wydanie przedmiotów, jeżeli są one niezbędne w innym postępowaniu karnym.

3. Prawa osób trzecich do przedmiotów, które zostały wydane drugiej Umawiającej się Stronie, pozostają nienaruszone. Po zakończeniu postępowania karnego przedmioty te zostają zwrócone tej Umawiającej się Stronie, która je wydała, lub za zgodą tej Strony zostają wydane bezpośrednio osobom uprawnionym.

4. Przy wydawaniu przedmiotów stosownie do niniejszego artykułu nie mają zastosowania przepisy ograniczające wwóz i wywóz przedmiotów i wartości dewizowych.

Artykuł 84

Udział przedstawicieli organu wzywającego

Przedstawiciele organu wzywającego mogą być obecni przy podejmowaniu czynności z zakresu pomocy prawnej na terytorium Strony wezwanej; udział ten wymaga zgody w Rzeczypospolitej Polskiej — Ministerstwa Sprawiedliwości, a w Republice Litewskiej — Ministerstwa Sprawiedliwości lub Prokuratury Generalnej.

Zawiadomienia o skazaniach

Artykuł 85

Umawiające się Strony zawiadamiają się wzajemnie o prawomocnych wyrokach wydanych przez sądy jednej Umawiającej się Strony wobec obywateli drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 86

Umawiające się Strony udzielają sobie na uzasadniony wniosek informacji o prawomocnych wyrokach wydanych przez sądy jednej Umawiającej się Strony wobec osób nie będących obywatelami wzywającej Umawiającej się Strony.

Artykuł 87

Informacje z rejestru skazanych

Umawiające się Strony przesyłają sobie, na wniosek, pełne informacje z rejestru skazanych, dotyczące obywateli

drugiej Umawiającej się Strony, jak również informacje o późniejszych orzeczeniach, dotyczących wyroków, jeśli skazania te podlegają wpisaniu do rejestru skazanych według prawa tej Umawiającej się Strony, której sąd orzekał.

Rozdział IV

WYKONYWANIE ORZECZEŃ SĄDOWYCH W SPRAWACH KARNYCH

Artykuł 88

Definicje

1. W rozumieniu niniejszego rozdziału wyrażenie „środek zabezpieczający” oznacza:

- 1) w Rzeczypospolitej Polskiej — umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym albo w innym odpowiednim zakładzie i umieszczenie w zakładzie leczenia odwykowego;
- 2) w Republice Litewskiej — umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym i umieszczenie w zakładzie leczniczym o specjalnym rygorze.

2. W rozumieniu niniejszego rozdziału następujące wyrażenia oznaczają:

„Państwo wydania wyroku” — państwo, w którym zostało wydane orzeczenie sądowe zawierające sankcję, która ma być wykonana;

„Państwo wykonania wyroku” — państwo, które przejęło lub ma przejąć wykonanie kary pozbawienia wolności lub środków zabezpieczających.

Artykuł 89

Zasada ogólna

1. Umawiające się Strony zobowiązują się wzajemnie, na wniosek, zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy, do przejmowania wykonania prawomocnych orzeczeń w sprawach karnych, na mocy których sądy jednej Umawiającej się Strony orzekły wobec obywateli drugiej Umawiającej się Strony karę pozbawienia wolności lub środki zabezpieczające.

2. Z wnioskami, o których mowa w ustępie 1, mogą wystąpić zarówno Państwo wydania wyroku, jak i Państwo wykonania wyroku.

Artykuł 90

Prawo skazanego

Skazany, jego przedstawiciel ustawowy, obrońca, współmałżonek, krewni w linii prostej lub rodzeństwo mogą występować z inicjatywą podjęcia czynności, o których mowa w artykule 89, do organów centralnych każdej z Umawiających się Stron. Każdy skazany, do którego może mieć zastosowanie niniejszy rozdział umowy, zostanie powiadomiony przez Państwo wydania wyroku o istotnych postanowieniach tego rozdziału.

Przesłanki przejścia

Artykuł 91

Przejęcie wykonania orzeczenia nastąpi tylko w wypadku, gdy czyn stanowiący podstawę orzeczenia jest karalny sądownie również według prawa Państwa wykonania wyroku lub byłby karalny sądownie, gdyby czyn taki został popełniony na terytorium Państwa wykonania wyroku.

Artykuł 92

W sprawach o przestępstwa skarbowe nie może nastąpić odmowa przejścia wykonania orzeczenia z tego tylko powodu, że prawo Państwa wykonania wyroku nie zawiera przepisów dotyczących danin publicznych, ceł, monopolu lub obrotu dewizowego albo przepisów o handlu zagranicznym lub reglamentacji towarów tego samego rodzaju, które są zawarte w prawie Państwa wydania wyroku.

Artykuł 93

Przejęcie wykonania orzeczenia nie następuje, jeżeli:

- 1) czyn stanowiący podstawę orzeczenia jest przestępstwem o charakterze politycznym;
- 2) czyn stanowiący podstawę orzeczenia polega wyłącznie na naruszeniu obowiązków wojskowych;
- 3) wykonanie kary lub środków zabezpieczających uległo przedawnieniu według prawa jednej z Umawiających się Stron;
- 4) wyrok został wydany przez sąd szczególny;
- 5) wyrok został wydany pod nieobecność skazanego;
- 6) skazany został w Państwie wykonania wyroku prawomocnie skazany lub uniewinniony za ten sam czyn;
- 7) zdaniem Państwa wezwanego naruszałoby to jego porządek publiczny lub zasady porządku prawnego.

Artykuł 94

1. Przejęcie wykonania orzeczenia może nastąpić tylko za zgodą skazanego. Jeżeli skazany nie jest zdolny do wyrażenia skutecznej prawnie zgody, to musi ją wyrazić jego przedstawiciel ustawowy.

2. Przejęcie wykonania orzeczenia nie nastąpi, jeżeli skazany jest pozbawiony wolności w Państwie wydania wyroku i w dniu wpłynięcia wniosku pozostała do odbycia kara pozbawienia wolności lub środek zabezpieczający nie przekraczające 4 miesięcy. Przy ocenie tej przesłanki dodaje się wszystkie kary pozbawienia wolności i środki zabezpieczające albo ich części pozostałe do wykonania. Jeżeli czas trwania środków zabezpieczających nie został określony, to przyjmuje się dzień, w którym według prawa Państwa wydania wyroku doszłoby najpóźniej do ich uchylenia.

Artykuł 95

Rozstrzygnięcie wniosku

Państwo wezwane zawiadamia w możliwie krótkim czasie Państwo wzywające, w jakim zakresie wniosek o przejęcie wykonania orzeczenia został uwzględniony. Całkowita lub częściowa odmowa wymaga uzasadnienia.

Artykuł 96

Wykonywanie orzeczeń

1. Jeżeli nastąpi przejęcie wykonania orzeczenia, to sądy Państwa wykonania wyroku określają według swego prawa podlegającą wykonaniu karę pozbawienia wolności lub środki zabezpieczające, biorąc pod uwagę w możliwie największym stopniu karę pozbawienia wolności lub środki zabezpieczające orzeczone w Państwie wydania wyroku.

2. Na skutek przejścia wykonania orzeczenia przez Państwo wykonania wyroku skazany nie może być w żadnym wypadku w sytuacji mniej korzystnej od tej, w jakiej by się znajdował w razie dalszego wykonywania orzeczenia w Państwie wydania wyroku.

3. Wykonanie orzeczenia włącznie z warunkowym zwolnieniem następuje zgodnie z prawem Państwa wykonania wyroku. Jeżeli przepisy prawa Państwa wydania wyroku dotyczące warunkowego zwolnienia są dla skazanego korzystniejsze, podlegają one zastosowaniu.

4. Na poczet kary pozbawienia wolności lub środków zabezpieczających zalicza się w Państwie wykonania wyroku okres pozbawienia wolności lub stosowania środków zabezpieczających w Państwie wydania wyroku.

Artykuł 97

Wykonanie części orzeczenia

Jeżeli nastąpiło skazanie za więcej niż jedno przestępstwo, a przejęcie wykonania orzeczenia dotyczy tylko kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego, odnoszących się do niektórych z tych przestępstw, to sąd Państwa wykonania wyroku określi w postępowaniu, o którym mowa w artykule 96, karę pozbawienia wolności lub środek zabezpieczający, podlegające wykonaniu w odniesieniu do tych przestępstw.

Artykuł 98

Skutki przejścia wykonania

1. W czasie wykonywania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego w Państwie wykonania wyroku Państwo wydania wyroku nie podejmuje dalszych czynności związanych z ich wykonaniem.

2. Państwo wydania wyroku jest uprawnione do wykonania pozostałej części kary lub środka zabezpieczającego, jeżeli skazany, uchylając się od wykonania orzeczenia w Państwie wykonania wyroku, opuścił jego terytorium. Państwo wykonania wyroku zawiadamia niezwłocznie Państwo wydania wyroku o tych okolicznościach.

3. Uprawnienie Państwa wydania wyroku, o którym mowa w ustępie 2, wygasa ostatecznie, jeżeli kara pozbawienia wolności lub środki zabezpieczające zostały wykonane lub darowane.

Artykuł 99

Ułaskawienie i amnestia

1. Ułaskawienie skazanego może nastąpić w Państwie wykonania wyroku. Państwo wydania wyroku może zwrócić się do Państwa wykonania wyroku z postulatem ułaskawienia. Postulat ten będzie życzliwie potraktowany przez Państwo wykonania wyroku. Nie narusza to prawa Państwa wydania wyroku do ułaskawienia ze skutecznością na swoim terytorium.

2. Państwo wykonania wyroku stosuje wobec skazanego amnestię wydaną zarówno w Państwie wykonania wyroku, jak i w Państwie wydania wyroku.

Artykuł 100

Uchylenie lub zmiana orzeczenia

Do uchylenia lub zmiany orzeczenia przejętego do wykonania właściwe jest wyłącznie Państwo wydania wyroku.

Artykuł 101

Zawiadomienie

1. Umawiające się Strony zawiadamiają się wzajemnie, w możliwie krótkim czasie, o wszystkich okolicznościach, które mogłyby mieć wpływ na wykonanie orzeczenia.

2. Państwo wydania wyroku zawiadamia Państwo wykonania wyroku w szczególności o amnestii oraz uchyleniu lub zmianie orzeczenia przejętego do wykonania.

3. Państwo wykonania wyroku zawiadamia Państwo wydania wyroku w szczególności o wykonaniu orzeczenia.

Artykuł 102

Przekazanie

1. Jeżeli skazany przebywa na terytorium Państwa wydania wyroku, Państwo to podejmie w możliwie krótkim czasie wszelkie konieczne środki do przekazania skazanego organom Państwa wykonania wyroku.

2. Państwo wydania wyroku i Państwo wykonania wyroku porozumiewają się co do czasu i miejsca przekazania skazanego organom Państwa wykonania wyroku, a w miarę konieczności — organom państwa tranzytowego.

3. Osoby eskortujące jednej z Umawiających się Stron, które mają doprowadzić drogą powietrzną skazanego na terytorium drugiej Umawiającej się Strony lub jego z tego terytorium odebrać, są uprawnione do zastosowania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony niezbędnych środków w celu uniemożliwienia ucieczki skazanego, aż do jego przekazania lub po jego przejęciu.

4. Państwo wydania wyroku może po przejęciu wykonania orzeczenia przez Państwo wykonania wyroku odroczyć przekazanie skazanego w celu przeprowadzenia postępowania karnego w związku z innym przestępstwem albo w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego orzeczonych przez jej sądy za inne przestępstwo.

Artykuł 103

Zasada specjalności

1. Jeżeli skazany został przekazany zgodnie z niniejszą umową z Państwa wydania wyroku do Państwa wykonania wyroku, nie może być on ścigany, skazany ani poddany w inny sposób ograniczeniu wolności w związku z czynem popełnionym przed przekazaniem, którego nie dotyczy zgoda na przejęcie wykonania.

2. Ograniczeń, o których mowa w ustępie 1, nie stosuje się, jeżeli:

- 1) Państwo wydania wyroku wyrazi zgodę na wszczęcie postępowania karnego, wykonanie kary lub środków zabezpieczających;
- 2) przekazany skazany pozostał w Państwie wykonania wyroku dłużej niż 30 dni po ostatecznym zwolnieniu,

choć miał prawo i mógł terytorium tego Państwa opuścić, albo gdy po opuszczeniu tego Państwa dobrowolnie tam powrócił.

Artykuł 104

Wniosek i załączniki

1. Wnioski przewidziane w niniejszym rozdziale sporządza się w formie pisemnej.

2. Do wniosku Państwa wydania wyroku załącza się:

- 1) oryginał albo poświadczony odpis lub kopię orzeczenia zaopatrzonego w potwierdzenie prawomocności i wykonalności;
- 2) tekst zastosowanych przepisów prawnych, jak również przepisów dotyczących warunkowego zwolnienia;
- 3) możliwie dokładne dane o skazanym, jego obywatelstwie oraz miejscu zamieszkania lub pobytu;
- 4) zaświadczenie o okresie pozbawienia wolności lub stosowania środków zabezpieczających, który podlega zaliczeniu;
- 5) protokół sporządzony przy udziale skazanego, z którego wynika jego zgoda na przejęcie wykonania kary pozbawienia wolności lub środków zabezpieczających;
- 6) inne dokumenty, które mogą mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia wniosku;
- 7) tłumaczenie na język drugiej Umawiającej się Strony wniosku i dokumentów wymienionych w niniejszym ustępie.

3. Do wniosku Państwa wykonania wyroku załącza się informacje i materiały wymienione w punktach 3, 6 i 7 ustępu 2 oraz pismo zawierające zgodę skazanego.

4. W wypadku uwzględnienia wniosku określonego w ustępie 3 Państwo wydania wyroku dołącza do swojej zgody dokumenty wymienione w punktach 1, 2 i 4 ustępu 2.

Artykuł 105

Uzupełnienie wniosku

Jeżeli Państwo wezwane uzna przekazane dane i dokumenty za niewystarczające, zwraca się o konieczne uzupełnienie. Dla uzyskania tego uzupełnienia Państwo wezwane może ustalić stosowny termin; na uzasadniony wniosek termin ten można przedłużyć. W braku uzupełnienia rozstrzyga się wniosek na podstawie posiadanych danych i dokumentów.

Część IV

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 106

Umowa niniejsza nie narusza postanowień innych umów obowiązujących jedną lub obie Umawiające się Strony.

Artykuł 107

Umowa niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie sześćdziesięciu dni od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Wilnie.

Artykuł 108

Umowa niniejsza jest zawarta na okres pięciu lat. Ulega ona przedłużaniu na dalsze pięcioletnie okresy, jeżeli żadna z Umawiających się Stron nie wypowie jej w drodze notyfikacji na sześć miesięcy przed upływem danego okresu.

Sporządzono w Warszawie dnia 26 stycznia 1993 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i litewskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

Na dowód czego wyżej wymienieni pełnomocnicy Umawiających się Stron podpisali niniejszą umowę i opatrzili ją pieczęciami.

Z upoważnienia Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej
Z. Dyka

Z upoważnienia Prezydenta
Republiki Litewskiej
J. Prapiestis

Po zaznajomieniu się z powyższą umową w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 7 czerwca 1993 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L.S

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*